

"ОРГТЕХНИКА" АД - СИЛИСТРА

О Т Ч Е Т

за дейността на "Оргтехника" АД, гр. Силистра
за 2016 година

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

Завод „Оргтехника“ е организиран и започва своята дейност в началото на 1964 година на територията на бившето Военно-свързочно училище в гр. Силистра в изпълнение на постановление на МС № 918 от 28.12.1963 година. Предприятието е държавно до 21.04.1997 г., когато е преобразувано в акционерно дружество с над 50 на сто частна собственост, а от месец май 1999 г. капиталът е 100 % частен.

Основният капитал на дружеството е разпределен в 255 381 акции с номинал 1.00 лв. всяка една. Към датата на приключване на отчета акционерното участие е следното:

"Оргимпекс" АД, гр. София	96884 акции	37.94 %
"Оргтехинвест" АД, гр. Силистра	82637 акции	32.36 %
Инвестиционно д-во "Златен лев" АД	44830 акции	17.55 %
Други юридически лица 5 броя	3892 акции	1.52 %
Индивидуални акционери	27 138 акции	10.63 %

Общият брой на акционерите към 31.05.2016 г. е 1990 физически и осем юридически лица. Няма информация за извършени покупки-продажби през периода до изготвяне на отчета, но обикновено те са незначителни. Дружеството има едностепенна структура на управление - тричленен съвет на директорите. Председател на СД и изпълнителен директор е инж. Върбан Върбанов.

Информация за членовете на съвета на директорите (чл. 247, ал. 2 от ТЗ).

1. Брутни възнаграждения, получени през 2016 г. от членовете на съвета на директорите:

- Върбан Георгиев Върбанов – 61 421 лв.
- Румен Василев Райчев - 24 489 лв.
- Бенчо Георгиев Бенчев - 24 489 лв.
- Общо 110 399 лв.

2. Притежавани акции от членовете на съвета на директорите:

	Брой акции	% от капитала
"Оргтехинвест" АД, гр. Силистра	82 637	32.36
представявано от Върбан Георгиев Върбанов	70	0.027
"Оргимпекс" АД, гр. София	96 884	37.94
представявано от Румен Василев Райчев	40	0.016
Бенчо Георгиев Бенчев	13	0.005

През 2016 г. членовете на съвета не са придобивали или прехвърляли акции на дружеството.

3. Членовете на съвета на директорите нямат специални права и могат да придобиват акции и облигации на дружеството по общия ред.

4. Участие на членовете на съвета на директорите в други дружества:

- Върбан Георгиев Върбанов: председател на съвета на директорите "Оргтехинвест" АД, гр. Силистра – не притежава повече от 25 на сто от капитала на дружеството;
- Румен Василев Райчев: изпълнителен директор на "Оргимпекс" АД, гр. София – притежава 37.5 на сто от капитала на дружеството.
- Бенчо Георгиев Бенчев - акционер в "Оргимпекс" АД, гр. София – не притежава повече от 25 на сто от капитала на дружеството.

5. Никой от членовете на съвета на директорите или свързани с тях лица не са сключвали с дружеството договори, които излизат извън обичайната му дейност (чл. 240б от ТЗ).

Няма придобивни правни очаквания в полза на дружеството. Има ограничения върху правото на собственост на дълготрайни активи, заложен като обезпечения по финансов кредит с балансова стойност 59 х.лв. Няма предявени претенции от граждани за възстановяване на собственост върху недвижим имот на дружеството.

През половинвековната си история предприятието е произвеждало джобни и настолни калкулатори, копируваща техника, микропроцесорни системи и компютри, голи и наредени печатни платки, специална продукция и др. От началото на 80-те години започва производството на устройства за регистриране продажбите на стоки и услуги в търговията, транспорта, хотели, ресторанти и др. – електронно-регистриращи касови апарати, които над двайсет години са основен предмет на дейност на дружеството.

Предприятието има следните специфични особености:

1. Относително висока самостоятелност: монтиране на печатни платки, механична обработка, производство на пластмасови детайли и инструментална екипировка.
2. Разположено е в приспособени сгради на бивше военно-свързочно училище, което усложнява комуникациите, удължава технологичния път и води до оскъпяване на продукцията.
3. Голяма номенклатура на ползваните суровини, материали и полуфабрикати.
4. Износът е предимно за Гърция, Румъния и Чехия, по-малък дял имат пазарите в Молдова и Малта. На вътрешния пазар продукцията се реализира чрез мрежа от независими дистрибутори.

Основен предмет на дейност са електронно-регистриращи касови апарати с финансова памет (ЕКАФП) и сродни фискални устройства – около 20 модификации с различен дизайн и габарити. През отчетния период формираха над 90 на сто от производството и износа. Освен завършени изделия се изнасят и възли за касови апарати – комплекти корпусни детайли.

II. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА ДРУЖЕСТВОТО

1. Производствена програма и реализация на продукцията.

В началото на годината ръководството прие бизнес-програма за производство и реализация на стойност 3 700 х.лв. Разчетите сочеха, че с изпълнението и дружеството ще приключи годината с без загуба при запазване на наличните работни места и слаб ръст на средната работна заплата.

През 2016 година е произведена продукцията на стойност 2 744 х. лв., което е с 10 на сто под постигнатото през предходната и с 25 на сто под планираното. Основна причина за недостигане на планирания обем е значителното намаление на поръчките от най-големия гръцки партньор поради възникнали и късно решени проблеми във фирмуера на касовите апарати, които последният реализира в южната ни съседка. Проблеми с изработването на инструментална екипировка значително забавиха внедряването на нов перспективен модел, чието производство се отложи за настоящата година. Има малък спад в продажбите за Румъния (с 904 бр. КА), където обаче се търсят по-нискостойностни касови апарати. В България и на останалите чуждестранни пазари търсенето беше на нивото на 2015 г., но те заедно формират около 1/10 от обема на продукцията и не оказват съществено влияние върху крайните резултати. Мощностите не бяха равномерно натоварвани и се използваха не-повече от 70 на сто с изключение на последните два месеца, когато се изпълняваха първите заявки за Чехия.

Върху стойността на произведената/реализираната продукция се отразиха негативно ниските цени за клиенти и дистрибутори в страната при наситен пазар с този клас техника, както и ограничените възможности за повишаване на договорените относително ниски износни цени.

Структурата на реализацията беше 97,4 към 2,6 в полза на износа. За сравнение през 2005 г. относителният дял на износа в общата реализация е бил 38 %, през 2009 г. достигна 79 %, а през 2013 – 88 %, което говори за постоянно намаляващо търсене на касова и сродна техника в страната (с изключение на административно наложените акции в края на 2011 и началото на 2012 г.) в условията на силна конкуренция с местните производители.

Произведени бяха общо 17 501 касови апарата, което е с 1047 броя по-малко от предходната година. Съотношението между малогабаритните и по-евтини машини и тези от по-висок клас е в полза на първите, които се реализират основно на румънския пазар и са нискорентабилни.

Посочените проблеми са симптоматични и имат почти четиригодишна давност като изходът е в ускореното внедряване на нови модели касови апарати и навлизане на нови пазари с по-добри цени. В тази посока първите стъпки са обнадеждаващи с навлизането на пазара в Чехия, където през 2017 година се очакват значителни заявки.

2. Трудови ресурси.

Числеността на персонала в дружеството на 1.01.2016 г. е 80 бр., а в края на годината в дружеството наетите по трудово или служебно правоотношение бяха 78 човека. През повечето месеци на годината и особено през второто полугодие пряко заетият в производството персонал беше натоварен под обичайното, но не беше пристъпено към съкращения на работни места.

Намалението на общата численост е резултат от естествено текучество. Нивото на производство и реализация, макар и относително равномерно, не обезпечаваше напълно изплащането на договорните заплати, които все пак се получаваха редовно, но за сметка на допълнителни продажби на ДМА и наличния финансов ресурс. Средномесечната работна заплата в дружеството беше 600 лв. – с 3,5 на сто по-ниска от предходната въпреки увеличението при пряко застите в производството и в нископлатените професии вследствие промяната на минималната работна заплата за страната. Измененията по категории персонал са посочени в следната таблица :

№ по ред	Категория персонал	Списъчен брой към:		Разлика
		01.01	31.12	
1.	Ръководни служители, вкл. изп. директор	10	10	0
2.	Специалисти	16	16	0
3.	Помощен персонал и охрана	8	7	-1
4.	Работници и помощен персонал	46	45	-1
4.1	основни работници	34	34	0
4.2	спомогателни работници, в т.ч. ОТКК	12	11	-1
	ВСИЧКО	80	78	-2

Средносписъчният брой на персонала за годината беше 79 работници и служители - с 5 по-малко от предходната 2015 г. Текущите месечни заплати и аванси се изплащаха в регламентираните срокове – независимо от финансовите затруднения, в които периодично е изпадало дружеството, този принцип се спазва неизменно и без изключения от 1993 година.

III. ФИНАНСОВО-ИКОНОМИЧЕСКО СЪСТОЯНИЕ

Финансовият отчет на "Оргтехника" АД към 31.12.2016 г. е изготвен съгласно основните принципи и изисквания на ЗС и МСФО и другите нормативни документи, регламентиращи стопанската дейност в България. Годишният финансов отчет съдържа следните основни елементи: Отчет за финансовото състояние, Отчет за всеобхватния доход, Отчет за паричните потоци и Отчет за собствения капитал към 31.12.2016 г., Приложения.

А. Основните аспекти на финансово-счетоводния анализ отразяват:

1. Придобиване, отчитане, амортизация и преоценка на ДА:

- заприхождават се по цена на придобиване, завишена с разходите по доставка и монтаж;
- прилаган е линеен метод на амортизация на ДА на база полезния живот на активите.

2. Краткотрайните активи и пасиви се оценяват в съответствие с прилаганата счетоводна политика. Към 31.12 всички валутни сметки, вземания и задължения са преоценени по курса на БНБ.

3. Разходите са отчетени като разходи за дейността по икономически елементи (материали, външни услуги, амортизации, възнаграждения, осигуровки, финансови и извънредни разходи).

4. Приходите са отчетени като приходи от дейността (от продажби на продукция, услуги, от финансови приходи и други).

5. Финансовият резултат е формиран след приключване на с/ка 123 "Печалби и загуби".

Б. Отчетът за финансовото състояние към 31.12.2016 г. показва следните обобщени данни:

№ по ред	АКТИВ (х.лв.)	31. 12. 2015 г.	31. 12. 2016 г.	Разлика
A.	Записан но невнесен капитал	0	0	0
Б.	Нетекущи (дълготрайни) активи	1428	1234	-194
Г.	Нематериални активи	4	2	-2
Д.	Дълготрайни материални активи	1214	1007	-207
Е.	Дългосрочни финансови активи	0	0	0
В.	Отсрочени данъци	210	225	15
З.	Текущи (краткотрайни) активи	2512	2233	-279
И.	Материални запаси	2047	1438	-609
К.	Вземания	374	501	-127
Л.	Инвестиции	0	0	0
М.	Парични средства	91	249	158
Н.	Разходи за бъдещи периоди	3	2	-1
	Сума на актива	3943	3469	-474

№	ПАСИВ (х.лв.)	2015 г.	2016 г.	Разлика
A.	Собствен капитал	2964	2296	-668
I.	Записан капитал	298	298	0
II.	Премии от емисии	0	0	0
III.	Резерв от последващи оценки	215	214	-1
IV.	Резерви	2911	2393	-518
V.	Нагрупана печалба/загуба от минали години	0	0	0
VI.	Текуща печалба (загуба)	-460	-609	-149
B.	Провизии и сходни задължения	99	92	-7
B.	Задължения	858	1081	223
Г.	Финансираня и приходи за бъдещи периоди	22	0	-22
	Сума на пасива	3943	3469	-474

Анализът на отчета за финансовото състояние показва, че през отчетния период:

1. Балансовата стойност на дълготрайните материални активи е намалена със 207 х.лв. основно от начислено изхабяване на машини, оборудване и съоръжения, а също и от продажби на земи и ненужни основни средства, като към 31.12 МС са за 119 х.лв., т.е. по-голямата част от тях са физически и морално амортизирани.

2. Спрямо предходната година стойността на краткотрайните активи бележи намаление със 279 х.лв., идващо главно от значително намалената продукция на склад (с 319 х.лв.). Тревожно е състоянието на материалните запаси въпреки направената частична и пълна обезценка на част от тях в края на годината. Прекалено големи са наличностите от материали и суровини, които едва в края на 2016 г. спаднаха под 1 млн.лв. Намалението със 187 х.лв. е само стойностно като резултат от обезценката, но наличностите в количествено отношение не са намалели. В дружеството е въведена система за стимулиране продажбата на залежали суровини и материали, тъй като същите са физически годни за употреба и добре съхранявани, но голяма част от тях са специфични и имат относително тясна пазарна ниша. Освобождаването от ненужните ДМА, суровини и материали е едно от основните направления в разработената още в края на 2015 г. оздравителна програма.

3. През годината собственият капитал на дружеството се изменя както следва:

а/ записаният капитал остава непроменен;

б/ резервите са намалени със 518 х.лв. - от порядъка на загубата за предходната година;

в/ Крайният финансов резултат е загуба от 609 х.лв., която заедно със отчетената през предходните пет години достигна надхвърли 2 млн.лв.

4. Текущите задължения на дружеството са се увеличили с 223 х.лв. и значително надвишават вземанията, като 54 на сто от тях са към основните доставчици и банки вследствие загрудненото финансово състояние на дружеството. За първа година значително перо в задълженията са получените аванси (363 х.лв.) за изпълнени през първото тримесечие на 2017 г. поръчки за Чехия. Към общественото осигуряване, ЗОК и бюджета дружеството изпълняваше задълженията си през цялата година в регламентираният срок.

Б. Анализ на отчета за всеобхватния доход. Отчетът за всеобхватния доход за периода, съпоставен с този към предходната 2015 година, разкрива следната картина:

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	Предходна година	Текуща година	Разлика
1.	Промени в запасите от продукция и НП	-129	333	462
2.	Разходи за суровини, материали и външни услуги	2715	2287	-428
3.	Разходи за персонала	815	746	-69
4.	Разходи за амортизация и обезценка	139	145	6
5.	Други разходи	121	507	386
	Общо разходи за оперативна дейност	3661	4018	357
6.	Разходи за обезценка на финансови активи	0	0	0
7.	Разходи за лихви и други финансови разходи	61	64	3
	Общо финансови разходи	61	64	3
8.	Печалба от обичайна дейност	0	0	0
9.	Извънредни разходи	0	0	0
	Общо разходи	3722	4082	360
10.	Счетоводна печалба	0	0	0
12.	Данъци, алтернативни на корпоративния данък	-50	-65	-15
	Всичко	3672	4017	345

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	Предходна година	Текуща година	Разлика
1.	Нетни приходи от продажби	3007	2977	-30
	в т.ч.: продукция и услуги	3007	2977	-30
2.	Увеличение на запасите от продукция и НП	0	0	0
3.	Разходи за придобиване на активи по стоп. начин	0	0	0
4.	Други приходи	191	414	223
	Общо приходи от оперативна дейност	3198	3391	193
5.	Приходи от участия	0	0	0
6.	Приходи от други инвестиции и заеми	0	0	0
7.	Други лихви и финансови приходи	14	17	3
	Общо финансови приходи	14	17	3
8.	Загуба от обичайна дейност	510	674	164
9.	Извънредни приходи	0	0	0
	Общо приходи	3212	3408	196
10.	Счетоводна загуба	510	674	164
11.	Загуба (балансова)	460	609	149
	Всичко	3672	4017	345

Един от основните фактори, довели до лошите финансови резултати, беше спадът в продажбите към основния гръцки партньор, който поради ненавременно решаване на възникналите проблеми в касовите апарати (конструктивните разработки, фърмуера и адаптацията му се извършват от украинска фирма-партньор) значително намали заявките още от средата на 2015 г. Очакванията за ръст на продажбите в Румъния не се оправдаха и там административната реформа за въвеждане на нови КА се отложи за поредна година. При ниското ниво на производство и продажби основната дейност като цяло е с отрицателна рентабилност като в разходната част прекалено голям е дялът на условно-постоянните разходи, които слабо се влияят от обема на производството и реализацията и при очерталото се през последните години спадане на последните под и около 3 млн. лв. и, независимо от останалите негативни фактори, това до голяма степен предопределя отрицателния краен резултат.

Продължава негативното влияние от повишаването на курса на щатския долар. Като се има предвид, че над 80 % от ползваните суровини, материали и комплектровка се заплащат директно в щатска валута или в лева на търговски посредници, които автоматично повишават цените си при всяка промяна на валутния курс (но при намаление почти не ги намаляват), резултатът за 2016 г., съпоставен с преизчисление по неизменен курс долар/лев към 01.01.2016 г., показва завишени разходи от порядъка на 70 х.лв. В същото време над 90 на сто от продукцията се продава в EURO, а общото ценово ниво на външните пазари на дружеството остана практически непроменено, включително и от конкурентните фирми. Сравнително малката стъпка в цените на изделията за Румъния и Гърция, за което основният претекст бе именно поскъпналият долар, беше максимално възможната за момента и не успя да компенсира не дори завишените още през 2015 г. разходи в резултат от действието на този фактор.

Недостатъчният свободен финансов ресурс не позволи големи директни доставки на основни компоненти и възли в изделията, въпреки известни положителни стъпки в тази насока, тъй като производителите естествено предлагат изгодни условия при поръчки на големи серии с предварително плащане, значително надхвърлящи месечната необходимост на дружеството. Така значителна част от загубата – от порядък над 100 х.лв. – остана като печалба на местни доставчици, които обслужват множество сродни фирми и по тази причина могат да доставят на ниски цени.

Нивото на балансовата загуба е показателно за ниска рентабилност от цялостната дейност на дружеството и запазва тенденцията на ниска възвръщаемост на вложените разходи – за сравнение последната година с положителен финансов резултат за дружеството беше 2008 г. - печалба от само 28 х.лв., постигната при значително по-благоприятни икономически условия. Основни причини за слабата ефективност са недостатъчните и сравнително малки външни пазари, които обуславят малка серийност на изделията и произтичащите от това сравнително високи цени на доставяните материали и окомплектовка,

През последните няколко години дружеството последователно реализира загуби от дейността си. Загубите са покривани от формираните резерви в предходни години. За отчетната 2016 година нетната загуба в размер на 609 х.лв. надвишава със 149 х.лв. допуснатата през предходната година. Основното перо в размер на 373 х.лв. или 61 на сто от загубата е резултат от

обезценка и бракуване на суровини, материали, полуфабрикати и готови изделия. Значителни изменения в технологичната, пазарната и икономическа среда доведоха до необходимостта от обезценка на суровини, материали и полуфабрикати в размер на 204 х.лв. Определени изделия и специфични за тях материали на стойност 147 х.лв. бяха оценени като технически и физически остарели и неотговарящи на последните изменения на Наредба Н18/2006 г., неподлежащи на разкомплектовка и частично са бракувани като напълно неприложими и непродавасми. Крайният финансов резултат загуба надвишава регистрирания капитал на дружеството с 354 х.лв.

Подобна ситуация затруднява нормалната дейност на дружеството и показва наличие на съществена несигурност, която може да доведе до значителни съмнения относно нарушаване на базисния счетоводен принцип дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, въз основа на който следва да се изготвят и представят годишните финансови отчети.

Ръководството е пристъпило към подобряване ликвидността на дружеството като в движение актуализира приетата през 2015 г. оздравителна програма, включваща мероприятия за разширяване на стопанската дейност, икономия на материални и трудови ресурси, както и продажба на активи (ДМА и материални запаси).

Мнението на ръководството е, че предприетите мерки значително ще подобрят финансовото състояние на дружеството и неговите показатели за ликвидност, поради което ГФО към 31.12.2016 година е изготвен на база действащо предприятие. Ръководството на предприятието счита, че предприятието е действащо, няма планове и намерения, нито обективни индикации за преустановяване на дейността или същественото ѝ намаляване в обозримо бъдеще (12 месеца след датата на отчета).

Основните акционери са запознати със затрудненото финансово състояние на дружеството и са изразили готовност да подкрепят ръководството, за изпълнение на бизнес-програмата и преодоляване на ликвидните проблеми. Основните акционери няма да откажат финансова подкрепа на дружеството поне през 2017 година в случай, че това се налага, за да може то да продължи своята нормална дейност.

IV. ПАЗАРНА ПОЛИТИКА И МАРКЕТИНГ

През 2016 г. дружеството постигна общ обем на реализацията на продукцията, услуги и др. от 2 847 хил.лв. (като в това число не са включени постъпленията от такси за СИМ-карти и продажбата на ДМА и материали), което е на нивото на предходната 2015 г. (отбелязано с минимално отстъпление с 1,9%). Имаме известно намаление на износа по основните външни направления (Гърция, Румъния), и по-чувствителни по останалите по-малки пазари, вкл. България. Това се компенсира донякъде със започналите продажби на нов значим пазар – Чехия.

Тенденциите в сравнение с предходната година могат да се проследят нагледно в Таблица 1.

Таблица 1

№	Продуктова група	Обем в лв.		Изменение	
		2015 г.	2016 г.	в лв (+/-)	в %
	Касови апарати	2564974	2607822	42848	1.7
	в т.ч.: износ	2532436	2575243	42807	1.7
	вътр.пазар	32538	32579	41	0.1
2	Други изделия	113288	73231	-40057	-35.4
	в т.ч.: принтери/таксим.апарати	3255	128	-3127	-96.1
	билетопеч. Апарати	0	1956	1956	x
	к-ти пластм. детайли – общо	101501	67773	-33729	-33.2
	Други	8531	3374	-5158	-60.5
3	Резервни части	136870	94360	-42510	-31.1
4	Сервиз	25938	30989	5051	19.5
5	Други	61415	41159	-20256	-33.0
	Общо	2902485	2847562	-54923	-1.9

Намалението на обема на повечето продуктови групи и минималния ръст (в стойност) най-вече на износа на касови апарати, води до утвърждаване на доминиращата им позиция в общата структура на реализацията до 91,6% (при 88,4 на сто през 2015 г.). Всички останали позиции намаляват чувствително бездруго малкия си относителен дял спрямо предходната година, с изключение на сервиза, който обаче остава на ниското ниво около 1 на сто от общия обем.

Главният извод и тази година е, че касовата техника (изключително за износ) остава основна продуктова група, формираща почти изцяло общата картина и тенденции на реализацията.

Както се вижда, основните пазари (Румъния, Гърция, вече и Чехия) формират близо 92 на сто от обема на реализацията, а всички останали, с дял под 3 на сто (Украйна, Молдова, Малта, Литва и др., в това число и българският) формират общ относителен дял от около 8,2 на сто. Това затвърждава значимостта на пазарите като Гърция и Румъния. Добрата тенденция е появата и на трети значим пазар, на който дружеството ще разчита през следващата година. Но не трябва да се забравят рисковете при зависимостта от малък брой основни дестинации. Свивът на гръцкия или румънския пазар в предходни години показват нагледно до какво може да доведе такава зависимост. Очевидно е, че трябва да се търсят възможности за запазване и разширяване продажбите на досегашните ни традиционни външни направления, макар и с по-малък дял - Украйна, Молдова, Малта и др., като продължи търсенето и на нови партньори и дестинации.

Чехия се явява за дружеството нов пазар (поне за последните 10-15 години), но започна силно и за кратко време достигна сериозен обем. Нещо повече, контрагентът се очертава като сериозен клиент, договориха се приемливи цени и много добри условия на плащане, и това може да се счита за едно добро начало. Ускорените темпове на внедряване на новите (не само за Чехия) изделия доведоха и до някои технически и производствени проблеми, които трябва да се изчистват в ход, но така или иначе се очертава едно много перспективно пазарно направление.

Очакванията за 2017 г. са свързани с приключилата вече зимна кампания на фискализация в Чехия, което доведе до големи поръчки с много кратки срокове на изпълнение. След успешното изпълнение на тези задачи през първите месеци на годината, можем да очакваме добро внедряване на нашите изделия на чешкия пазар и продължаващи продажби, макар и с по-умерено темпо до следващата есенна кампания.

Общите очаквания за 2017 г. са свързани именно с предстоящите кампании и продължаващото обновление на продаваните модели на основните ни пазари – Чехия, Гърция, Румъния, Молдова, Малта и т.н. Очертава една напрегната година, в която обаче има сериозен шанс да се постигнат значително по-високи нива на продажбите, с по-добри ценови и финансови условия от тези, които се налагаха през последните няколко години. Не е нереалистично да се очаква обем на износа от порядъка на 2,3-2,6 млн.евро, като се търсят и всички възможности за увеличение. Отново ще се разчита основно на Гърция и Румъния (общо 1,2-1,3 млн.евро), но вече и на Чехия (1,0-1,2 млн.евро), а останалото, минимум 200-300 х.евро може да се постигнат на по-малките пазари.

V. РИСКОВИ ФАКТОРИ

Инвестирането в акциите на дружеството е свързано с определени рискове. Последователността в представянето на рисковите фактори отразява виждането на СД относно конкретната им значимост към настоящия момент за дейността на дружеството, както и вероятност да бъдат осъществени.

Износът на продукцията е предимно в държави от Източна Европа, където пазарите са нестабилни и трудно се прогнозираат. В тези страни дружеството продава основно касови апарати, внедряването на които става на база правителствени наредби, които задължават определени категории търговци да ги ползват. Търсенето се влияе в значителна степен от сроковете по тези наредби като обикновено расте скокообразно непосредствено преди настъпването на определена критична дата и след нея последва рязък спад.

На вътрешния пазар има силна местна конкуренция, което стеснява пазарната ниша на нашите изделия. Търсенето е ограничено както поради малките мащаби на пазара, така и поради високата наситеност на тези изделия в страната. Поради сравнително дългия период на експлоатация на този клас техника се развива и значим вторичен пазар на касови апарати.

Намаленото търсене на ЕКАФП в страната и нестабилността на традиционните външни пазари, респ. по-малките производствени серии и невъзможността за повишаване на цените в условията на силна конкуренция доведоха до увеличаване себестойността на единица продукция и съответно влошаване на крайните икономически показатели.

Намалелият финансов ресурс не позволява насочване на достатъчно средства за обновяване на техниката и технологиите, което да доведе до съществено повишаване на производителността и снижение на разходите за производството.

VI. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНО ПРИЗНАТИТЕ СТАНДАРТИ ЗА ДОБРО КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

1. Относно отговорностите и дейностите на членовете на Съвета на директорите:

Членовете на СД извършваха периодична проверка и разглеждане на текущите, тримесечните и годишния счетоводен отчет и отчетите за дейността на дружеството. Същите бяха своевременно представяни, съгласно изискванията на ЗППЦК. Чрез регулярно провеждане на заседания, както и в неформални срещи, членовете на СД извършваха планиране и определяне на текущите и бъдещи задачи, приоритети, отговорности и мястото на всеки член на екипа, одобряваха и ревизираха основните стратегии и цели на дружеството. Във връзка с предоставяне пред акционерите и заинтересованите лица на необходимата допълнителна информация, СД възлага и изисква периодично изготвяне на проучвания за конкурентноспособността на продуктите на дружеството, както и на неговите основни конкуренти.

За целите на вътрешния контрол, по решение на Общото събрание на акционерите, съветът на директорите изпълнява функциите на Одитен комитет. Към одитния комитет е привлечен постоянно действащ специалист с необходимата квалификация и професионален стаж.

2. Относно осигуряване на по-ефективна комуникация и гарантиране на равнопоставено отношение на акционерите.

Спазени са изискванията за пълна информираност на акционерите във връзка с годишното ОСА, като своевременно са извършени съответните публикации. В законовите срокове преди съборанието на акционерите е предоставена пълна информация за годишните резултати от дейността на дружеството. Уеб-страницата се поддържа винаги актуална, с цел клиентите и акционерите да получават редовна, актуална и по-пълна информация за дейността на дружеството, неговото състояние и перспективи.

3. Относно отчитане правата, интересите и ролята на заинтересованите лица.

Поддържа се непрекъснато политика на тясно сътрудничество с постоянните клиенти и с доставчиците на дружеството, като им се предоставя необходимата за целта информация, непредставяваща фирмена тайна.

4. Относно разкриване на информация и прозрачност.

Осигурен е постоянен достъп до финансовите отчети на дружеството в Интернет, както и в страниците на КФН и "БФБ – София" АД. Не е регистриран случай на официално постъпили искания от акционери за предоставяне на информация за финансовото състояние на дружеството и не е отказвана такава. Изпращани са всички необходими отчети и уведомления на дружеството до Комисията за ценни книжа, "БФБ – София" АД и Централния депозитар, а именно:

- годишен финансов отчет и съпътстващите го материали;
- тримесечни финансови отчети и съпътстващите ги материали.

VII. ДВИЖЕНИЕ НА АКЦИИТЕ

През 2010 г. Софийската фондова борса изключи акциите на дружеството от официалния пазар поради незначителност на реализирания оборот. Ситуацията е непроменена.

VIII. ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ГОДИШНОТО СЧЕТОВОДНО ПРИКЛЮЧВАНЕ. ПЛАНИРАНА СТОПАНСКА ПОЛИТИКА ЗА 2017 ГОДИНА.

През настоящата 2017 г. дружеството запазва предмета на дейност и пазарните си позиции. Очакваните инвестиции са от порядъка на 20 х. лв.

Числеността на персонала се запазва между 80 и 90 броя без тенденции за значителни изменения.

За излизане от тежкото общо икономическо състояние през м. декември 2015 г. беше приета и подлежаща на постоянна актуализация Оздравителна програма, развита в следните основни направления:

1. Ускорено внедряване на нови модели касови апарати, както за подобряване на конкурентно-способността на външните и местния пазари, така и като почти единствена възможност за отработване на по-добри цени.

2. Дейности по разпродажбата на залежали и ненужни материални активи, вкл. земи, машини и съоръжения – на етапа важен източник за финансово стабилизиране и възможности за доставка на по-евтини компоненти и възли в по-големи серии.

3. Конструктивни и технологични подобрения за намаляване на материалоемкостта и трудоемкостта на изделията.

4. Дейности по намаляване на трудовите разходи чрез оптимизация на управленческата структура и нормирането на труда.

В периода след 31.12.2016 г. до изготвянето на настоящия отчет не са настъпили други особени събития, които да доведат до съществени промени във финансовото състояние на дружеството.

X. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Отчетната 2016 година беше много неблагоприятна от стопанска гледна точка по отношение на производството и реализацията, но затормозящите дейността технически проблеми бяха преодолени, макар и в началото на настоящата година.

Като цяло, очакванията за 2017 г. изглеждат значително по-оптимистични от предходната година, като много важно е да се задържат и разширят завоюваните позиции в Чехия, където условията за продажби са по-добри спрямо останалите контрагенти, без да се допуска отстъпление на останалите пазари. Оптимизмът е свързан и със очакваната административна реформа в Румъния, като има сериозни индикации, че същата най-после ще стартира, макар и през второто полугодие. При такива кампании, макар и краткосрочни, заявките значително надхвърлят капацитетните възможности на дружеството и се отразяват много благоприятно върху финансовите резултати.

Бизнес-планът за 2017 година е в процес на уточняване и към датата на отчета не е окончателно изготвен.

гр. Силистра
28. 02. 2017 г.

ПТТ/

Изп. директор :

(инж. В. Върбанов)

